sramotiti. Mi tam beremo: „Mi ne potrebujemo nemških fabrik, za nas kmete bi bilo brez njih bolje.“ — Mi tu samo vprašamo: Kakšna pa je le bila Polzela pred več leti? Marsikateri se še dobro spominja, kako je plemenitaš g. Pongraz plačeval 25 do 30 krajcarjev za težavno celodansko delo in zadovoljni smo morali biti. Poglejmo pa sedaj! Kakor hitro se je tovarna ustanovila, takoj smo vsi imeli boljši zaslužek in marsikateri delavec si je za to, kar je v tovarni zaslužil, kupil že majhno domačijo. Posebno pa trgovci in krčmarji so si za denar, ki so jim ga večinoma nanosili tovarniški delavci, sezidali lepe in velike hiše. Pa tudi rokodelci so si na tisti način zgradili hiše in rokodelska poslopja in potlej se se od tovarne obrnili, ali poglejmo njihovo zadnjo pot — vse gre rakom žvižgat in žabam gost!

Slavni dež. odbor pa bi vprašali in prosili, naj si tisti saj enkrat ogleda „delovanje naše občine. Mi plačujemo 195% davka, ali slabših cest in mostov gotovo ni v nobeni občini na Štajerskem, Črez moste je že celo nevarno hoditi! Naša 4 razredna šola še dozdaj ni plačana in občina je nam naložila že drugo. Mi nismo nikakor zoper šolo in bi nas samo veselilo, da bi se tamkaj naši otroci naučili prav lepih in koristnih reči, posebno ker tovarna zmiraj večja postaja in delavec, ki je le količkaj zmožen nemškega jezika, tam veliko več zasluži. Tudi naši trgovci, krčmarji in obrtniki bi ne bili postali tako premožni, ako bi samo slovenski znali. Tudi našim kmetom nemški jezik pride prav, ko se hmelj prodaja. Zato tudi zahtevamo, da se naši otroci v šoli tudi nemško naučijo, da si pozneje boljše in lažje kruh zaslužijo. Marsikateri pošilja svoje otroke od tukaj v mesto, da se več naučijo. Ali mi, ki otroke potrebujemo tudi doma za delo in v mestu ne moremo za nje plačevati, moramo svojo deco pošiljati le v tukajšno slovensko šolo in nobenemu otroku ne bo priložnost dana, da bi se doma le nekoliko naučil nemški, in to bi bila velika škoda. Učitelji bi tudi ne mogli vsakega prvega hoditi po svoj lepi zaslužek ako bi se ne bili nemško naučili. Zakaj pa ste zdaj, učitelji, nemškemu poduku tako nasprotni? Mi to vemo! Vi kratko malo želite, da bi mi neumni ostali!

Op. ur. Naprednjaki, združite se ter zahtevajte v svojih šolah odločno poduk v nemškem jeziku in poslužite se našega nasveta v tej številki, v katerem je razvidno, kako morate postopati, ako hočete doseči nemški poduk.

En izmed mnogih.

Od Sv. Antona v Slov. gor. Vsem naprednim obč. predstojnikom v premislek. V vašem cenj. listu Stajercu ste pred kratkim povdarjali, da si nekateri prvaško-klerikalni časniki na podel način prizadevajo, nekatere napredne župane zaničevati zavoljo njih pisave in nemškega uradovanja. To se je zgodilo tudi v št. 38. Domovine v dopisu „Sv. Anton v Slov. gor“. Priznavamo, da slovenskemu kmetu na deželi ni dana priložnost, da se veliko nauči, da izvrši višje šole, da se popolnoma in pravilno nemščine nauči, ali temu ni kriv kmet, temveč — pomanjkljivi nemški poduk. Ali kaj se je naučil, to mu je v čast, ako se te zmožnosti v nemščini poslužuje, čeravno ga za to zaničuje podla prvaško-klerikalna banda. Mlečezobnemu, zagrizenemu potepuhu od Sv. Antona v Slov. gor., ki je v omenjeni številki Domovine tako nesramno in surovo napadel zaslužnega moža, bodi tu povedano, da se je ta zagrizeni fantič le s pomočjo nemščine in nemških šol povdignil do boljšega kruha. Naj torej le Boga zahvali in naj ne krati in ne zavida, če tudi drugi nemški znajo in govorijo. Naj se tudi v zanaprej izogiblje takih neosnovanih in nesramnih napadov, drugače se lahko zgodi, da kaj toplega skupi za svojo vročekrvnost. Mi tu omenjamo, da poznamo dosti klerikalnih obč. predstojnikov, ki so zagrizeni Slovenci in črtijo vse, kar je nemške narodnosti. Ti modrinjani so se poučaveli na trdno narodni podlagi in poglejte jih le od blizu, kaki duševni revčeki so tisti! Če kaj slovenski napišejo, ne veš, ali je to slovenski ali japonski, tako slabo je to se stavljeno. In take podle duše hočejo nas zaničevati zavoljo slabe nemške pisave, med tem ko sami v slovenskem uradovanju še slabše pišejo? Mi pozivamo vse napredne župane: Uradujte le tudi v nemškem jeziku, bodite ponosni, da znate nekaj več kakor navadni tepec, kažite vselej, da ste si pridobili nekaj zmožnosti tudi v drugem jeziku. Preskrbite si izvrstno knjigo „Gemeindesecretär“, ki jo dobite v vsaki knjigotrgovini v Ptuju, Celju in Mariboru, tam najdete vse, česar vam je treba v nemškem uradovanju in bodite prepričani, da svet zahteva dandanes naprednost, ki vam bo vselej le v ponos in čast. Mi stari in izkušeni napredni župani pa ne dovolimo, da nas podučuje kak neizkušeni, mlečezobu, klerikalni fantič o naših dolžnostih, njih napade po klerikalno-prvaških cunjah pa bomo vselej z vso brezobzirnostjo odbili. Ljudstvo, okleni se naprednjaštva, iznebi se nedostojnega klerikalnega jarma. Klerikalci te, ljubi kmet, obrtnik in delavec, hočejo imeti zabitega, neumnega, neizšolanega, brez omike, da te po tem na povodcu imajo ter delajo s teboj, kakor se jim poljubi.

Dopisi iz Koroškega.

Iz Radiž v celovški okolici. Dragi Štajerc, sprejmi enkrat tudi od našega hriba par vrstic, saj imaš pri nas bralcev dovolj, ki radi zvedo kaj novega. Blizo poldrugo leto je, odkar so tukaj neki gospodje ustanovili toli „potrebno“ katoliški-izobraževalno društvo. Pred ustanovitvo so romali od hiše do hiše, da dobijo več udov na limanice. Nekterim so pripovedovali o lepih knjigah, drugim zopet o petju, starim „bajbikam“ pa o neki bratovščini itd. S tem so jih res nekaj nalovili. Ali večina tukajšnjih pametnih in naprednih kmetov je takoj sprevidela, da iz te moke ne bo tečnega in okusnega kruha ter so jim možato pokazali „fige“. Eden, ki je namestnik ustanovitelja tega društva, se pa nam kar smili. Ima pač veliko opravkov. Vsako nedeljo mora biti na mestu, da porazdeli med ljudstvo po sv. meši pobožni in „častivredni“ Mir, ki je kupljen večjidel za tiste beliče, ki jih nanosijo stare „bajbike“ v društveno blagajno. Omenjeni možicelj ima tudi veliko postranskih skrbi, a zakaj bi ne, saj bo menda tudi kmet postal in nam preskrbel na Radižah mlekarno, kakor se čuje, že po veliki noči. No, radovedni smo že, če se bo mleko vozilo ali nosilo. Pot odtod je dobro uro navzdol in kamenit, do Celovca pa imamo tri ure hoda. In potem, kje se tu le mleko dobi, saj ga pri več kmetih še za kavo ni! Tudi muzika beli temu gospodiču glavo, kajti on je pevovodja. „Tamburcev“ je baje že precej izšolal, ali tisti mu nočejo več brnkati. No, s pevci mu gre boljše, ti ga ubogajo. Pri nekem pogrebu jih je celo postavil na tukajšnem pokopališču pred tukajšne cerkvene pevce, da so jim zapeli na ušesa „žalostinko“, kakošne še nikdo dozdaj ni slišal. To vam je bila res „žalostna žalostinka“! Pa brez zamere!

Iz celovške okolice. Še dokaj mirno je tu bilo pri nas, dokler k nam ni prišel iz Ljubljane žalostno zasloveli dr. Brejc. Mi kmetje na Koroškem znamo skoro vsi nemški in smo na to ponosni, ali ta nepridiprav nas mirne Korošce le šunta in šunta proti uradom, češ, naj nagajamo uradnikom s tem, da zahtevamo od njih slovensko uradovanje. Ta človek ima veliko nemirov na vesti! Mi ga tu ne potrebujemo, mi ga nočemo poznati, mi smo zadovoljni s svojimi sosedi Nemci in Brejček naj se vrne tja, odkod je prišel, v prihodnje ga naženemo kakor cucka, če se še drzne k nam priti nas šuntat.

Najnovejše politične vesti.

Zvišanje plače kat. duhovščini. V budžetnem pododseku se je že dovolila kongrua t. j. zvišanje plače kat. duhovščini, kijo seveda morajo plačati itak že preobloženi davkoplačevalci. Poslanec dr. Steinwender je poročal, naj se v dohodke župnikov in dekanov vračunijo tudi dohodki iz farovških kmetij, gozdov, vinogradov, ali ta predlog je bil odklonjen. Za napredne stranke v drž. zbornici pa bo pri splošni razpravi veljalo: Nikako zvišanje plače kat. duhovnikom, ako se nasprotno ne dovoli zakonska reforma.

Državni zbor. Ministerski predsednik baron Gautsch je zadnjega marca nenadoma poslal poslance domov in sklical za en teden kranjski deželni zbor, ki se ima baviti s splošno volilno preosnovo za kranjski dež. zbor. Do 27. aprila bodo državni poslanci obhajali velikonočne počitnice, vzlic temu vlečejo tudi zdaj 20 K na dan.

Rusija. Na Ruskem so žalostne razmere. Ta velikanska država, ki je že v Evropi večja kakor vse zahodne evropske države skup, hira vsled nezadovoljnih prevratnih življov, puntajo se tam celo vojaki. Omike v Rusiji skoro nobene ni, kaj je, to je le luščina brez jedra. In kako tam carski kozaki nastopajo proti ljudstvu! Otroke, dekleta in dečke neusmiljeno more, na tisoč jih zaprejo, v ječah mučijo in končno ustreljijo. In vse to se godi v tisti državi, kjer je mirovni car neomejen vladar! V nevarnem trenotku je car sicer ponudil ljudstvu ustavo, ali obenem je zatrdil, ko so se nekoliko pomirili duhovi, da nova ustava ne sme krajšati njegovega samooblastva, avtokratije. Volitve v dumo (sedajni ruski drž. zbor) so se izvršile v redu. Durnovo, minister notrajnih zadev, je trinog, ki hoče le s krvjo in silo vladati. To mora prenehati in car mora z djanji pokazati, da ima istinito voljo mirno in pravično vladati. Najhujša rak-rana Rusije pa so samooblastni in podkupljivi višji ruski uradniki. Ta žalostni pojav se more le takrat izboljšati, ako si ruska vlada izgoji uradnike, ki so zvesti ter se zavedajo svojih dolžnosti. Rus je po svoji naravi slab uradnik, nasproten prostovoljni disciplini. Dokler so v odličnih in najvišjih uradih bili možje nemškega rodu, predvsem Balti, je bila v zahodnih krajih Rusije uprava kolikor toliko nepokvarjena in znosna. Ali zdaj so jih potisnili v kot in podkupnost se je pokazala v vseh uradih ruske uprave. Ljudstvo se zavoljo tega punta in zadnja žalostna leta, žalibog, niso za to veliko in nesrečno državo še zadnja krvava leta.

Spodnještajerske stvari.

Koliko je mar slovenski hujskajoči višji duhovščini, ako „Štajerc“ miroljubne duhovnike hvali? Črez leto se pripeti dostikrat iz ene ali druge fare, da imamo priložnost z veseljem poročati o nekaterih res miroljubnih duhovnikih. To si ljudstvo samo šteje v čast ter se veseli, da se še, hvala Bogu, v današnjem žalostnem času najdejo duhovniki, ki se drže svojega sv. poklica. Pa čujte! Neverjetne izkušnje nas uče, da ravno taka mirna duhovščina, ki živi s svojimi farani v miru in slogi, nima miru od svoje višje duhovščine. Večkrat se mora tak siromak zaradi svojega mirnega obnašanja v svoji fari ostro zagovarjati, ker se mu potem očita, da drži z Nemci ali z napredno stranko. Iz tega je razvidno, da na Spodnjem Štajerskem hujskajoča duhovščina, ki dela nemir in prepir med ljudstvom, v Mariboru več velja kot kak miren, pošten duhovnik. Bralci, to so resne besede, ki izvirajo od dobro podučene in zanesljive strani. Ker so klerikalni listi dozdaj brez moči delovali proti Štajercu in vse: prižnice, misijoni, spovednice, grožnje s peklom in z zadnjo uro je ostalo na naše vrle naprednjake brez uspeha, so se zdaj lotili drugega, morda še bolj nesramnega sredstva, da šuntajo žene proti možu, otroke proti očetu in s tem kalijo mir v familijah in netijo prepir. Cela klerikalna društva hujskajo zoper svoje sosede in občinske korporacije in vse to na povelje višje duhovščine! To je žalostno, nizkotno in podlo, to ni častno in možato, zlasti za duhovski stan ne! Kam plovete? Zakaj peša vera?

Državna volitev. Za ranjkim drž. poslancem Žičkarjem je ravnokar razpisana nova volitev, ki se bo vršila dne 29. maja, ožja morebitna volitev pa bo 1. junija t. l. Volilni okraji so: Celje, Vransko, Gornji grad, Laško, Šoštanj, Konjice, Slov. gradec, Ptuj, Ormož, Sv. Lenart v Slov. gor., Rogatec, Šmarje pri Jelšah, Brežice, Kozje, Sevnica, Ljutomer, Zg. Radgona. V občinah se voli doma, središče volitve je Celje. Mi vam bomo naše misli naznanili v prihodnji številki. Naprednjaki, pripravljajte se že zdaj za to, da vas klerikalno-prvaška stranka ne oslepari. Natančneje v prih. številki.

Pijana ženska. V Mariboru so pripeljali na policijo neko neznano žensko, ki se je veliko nalezla alkohola. Tam je kmalu vsled pijanosti umrla.